

Poprawka nr 1 do ustawy o zmianie ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych oraz niektórych innych ustaw (druk senacki nr 920)

Art. 9 (przepis przejściowy) otrzymuje brzmienie:

„Art. 9. Jeżeli w planie miejscowym, o którym mowa w art. 15 ust. 2 lub ust. 7 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 1, przewiduje się lokalizację elektrowni wiatrowej, organy, o których mowa w art. 6 pkt 1 lit. c i d oraz pkt 2 lit. c ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie stosują wymogów zachowania odległości elektrowni wiatrowej od budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, oraz wymogów, o których mowa w art. 4a ust. 1 i 2 oraz art. 4c ustawy zmienianej w art. 1, oraz wymogów, o których mowa w art. 7 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.”

Celem poprawki jest ochrona obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego przed koniecznością ich dostosowywania, wynikającą ze zmiany odległości minimalnej na 700 metrów, w zakresie dotyczącym lokalizowania elektrowni wiatrowych oraz ograniczenie wieloletniej luki inwestycyjnej dostępnych projektów lądowych farm wiatrowych.

Uzasadnienie

Powyższa poprawka ma na celu wyłączenie stosowania wymogów w zakresie odległości minimalnej elektrowni wiatrowej od zabudowy mieszkaniowej, które zostały przewidziane w art. 4 ust. 1 ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych, w odniesieniu do planów miejscowych obowiązujących w dniu wejścia w życie tej ustawy (tj. w dniu 16 lipca 2016 r.), lub których projekty zostały wyłożone przed tym dniem.

Proponowana poprawka przepisu przejściowego ustawy nowelizującej pozwoli zapobiec konieczności dostosowywania istniejących planów miejscowych do nowych wymogów lokalizacyjnych oraz przygotowywania od nowa projektów farm wiatrowych, które były rozwijane w oparciu o przywołane, istniejące plany miejscowe.

Projekty farm wiatrowych, które obecnie dysponują decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach mogłyby zostać zrealizowane na podstawie obowiązujących planów miejscowych i wyprodukować pierwszą energię elektryczną po upływie 2 – 3 lat od wejścia w życie niniejszych przepisów. Odrzucenie przedmiotowej poprawki spowoduje, że ten okres wydłużyłby się do 5 – 6 lat.

Poprawka nr 2 do ustawy o zmianie ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych oraz niektórych innych ustaw (druk senacki nr 920)

W artykule 1 w pkt 6 w lit. a zmieniającej art. 4 ust. 1, w lit. c wprowadzającej ust. 4 i w pkt 11 w dodawanym ust. 3 w art. 7, w art. 9 w ust. 1 we wprowadzeniu do wyliczenia oraz w pkt 2 – 4, w art. 10 w ust. 1 i 2 oraz w art. 11 sformułowanie „700 metrów” zastępuje się sformułowaniem „500 metrów”.

Poprawka nr 2 jest dalej idąca niż poprawki nr 1, 3 oraz 4, w związku z czym jej przyjęcie czyni bezprzedmiotowym rozpatrywanie poprawek nr 1, 3 i 4. Poprawka ma na celu przywrócenie w ustawie nowelizującej odległości minimalnej 500 metrów.

Uzasadnienie

Dostępne analizy wskazują, że w przypadku projektów farm wiatrowych planowanych do realizacji na obszarach o typie zabudowy siedliskowej, która jest dominująca w Polsce, zwiększenie odległości minimalnej do 700 metrów doprowadzi do redukcji pierwotnych założeń w zakresie ilości turbin i tym samym mocy zainstalowanej projektów, wahającej się w przedziale od 55 do 65 %. Powyższe w praktyce oznacza, że znacząca większość nowych projektów wiatrowych w ogóle nie powstanie lub zostanie znacząco zredukowana. Biorąc pod uwagę dane przedstawione w Ocenie Skutków Regulacji ustawy nowelizującej, ograniczenie potencjału rozwoju sektora energetyki wiatrowej na lądzie będzie jednoznacznie niekorzystne dla samorządów, uczestników łańcucha dostaw dla sektora, branży budowlanej i polskiego przemysłu energochłonnego, który w związku z ograniczoną dostępnością taniej, zeroemisyjnej energii już teraz staje przed koniecznością redukcji zatrudnienia.

Przedmiotowa zmiana, poza oczywistym ograniczeniem opisanych powyżej korzyści, spotka się z negatywnym odbiorem społecznym również w ujęciu lokalnym, w ramach obszarów, gdzie są planowane inwestycje w zakresie elektrowni wiatrowych. W związku z długotrwałym procedowaniem Projektu, powszechną praktyką stosowaną przez inwestorów w ostatnim okresie jest rozwijanie projektów elektrowni wiatrowych w oparciu o stanowiące szeroki konsensus, kryterium odległości minimalnej pięciuset metrów, czego istotnym elementem jest zawieranie umów zabezpieczających grunty pod realizację inwestycji z lokalnym mieszkańcami. Modyfikacja odległości minimalnej z 500 metrów na 700 metrów poprzez znaczące okrojenie zakresu realizowanych projektów spowoduje, że beneficjentami rozliczeń z tytułu umów dzierżawy gruntów będą zupełnie inni mieszkańcy gminy. Powyższe spowoduje znaczące konflikty społeczne, z dużym prawdopodobieństwem przekreślając możliwości realizacji inwestycji tam, gdzie byłoby to możliwe po zwiększeniu odległości minimalnej.

Należy ponadto podkreślić, że przedmiotowa zmiana stoi w jawnej sprzeczności z głównym celem ustawy, jakim od początku pozostawało zapewnienie jak największego władztwa gminy oraz lokalnej społeczności w procesie planistycznym, w duchu zasady subsydiarności władzy. Zwiększenie minimalnego dystansu w praktyce znacząco ogranicza możliwość realnego wpływu społeczności lokalnej na ten proces, odgórnie narzucając sztywno określone ramy rozwoju sektora energetyki wiatrowej na lądzie.

Mając na uwadze powyższe, w celu uniknięcia szeregu opisanych powyżej negatywnych skutków, postulujemy poprawkę, której celem jest przywrócenie pierwotnych założeń nowelizacji, czyli możliwości lokalizowania turbin wiatrowych w odległości nie mniejszej niż 500 metrów od zabudowy mieszkaniowej. Odległość ta uzyskała rekomendację w ramach opublikowanego w 2022 r. raportu Komitetu Inżynierii Środowiska PAN pt. „Elektrownie wiatrowe w środowisku człowieka”, stanowiącego wynik prac 37 pracowników naukowych Polskiej Akademii Nauk, w ramach których dokonano między innymi opracowania pomiarów terenowych hałasu wokół farm wiatrowych.

Poprawka nr 3 do ustawy o zmianie ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych oraz niektórych innych ustaw (druk senacki nr 920)

W artykule 1 w pkt 6 w lit. a zmieniającej art. 4 ust. 1, w lit. c wprowadzającej ust. 4 i w pkt 11 w dodawanym ust. 3 w art. 7, oraz w art. 10 w ust. 1 i 2 oraz w art. 11 sformułowanie „700 metrów” zastępuje się sformułowaniem „600 metrów”.

Poprawki numer 3 oraz 4 należy rozpatrywać łącznie, z uwagi na ich uzupełniający się charakter.

Zmiany wynikające z przyjęcia poprawek nr 3 oraz 4 stanowią rozwiązanie kompromisowe pomiędzy wariantami odległości minimalnej 500 oraz 700 metrów.

Uzasadnienie

Dostępne analizy wskazują, że w przypadku projektów farm wiatrowych planowanych do realizacji na obszarach o typie zabudowy siedliskowej, która jest dominująca w Polsce, zwiększenie odległości minimalnej do 700 metrów doprowadzi do redukcji pierwotnych założeń w zakresie ilości turbin i tym samym mocy zainstalowanej projektów, wahającej się w przedziale od 55 do 65 %. Powyższe w praktyce oznacza, że znacząca większość nowych projektów wiatrowych w ogóle nie powstanie lub zostanie znacząco zredukowana. Biorąc pod uwagę dane przedstawione w Ocenie Skutków Regulacji ustawy nowelizującej, ograniczenie potencjału rozwoju sektora energetyki wiatrowej na lądzie będzie jednoznacznie niekorzystne dla samorządów, uczestników łańcucha dostaw dla sektora, branży budowlanej i polskiego przemysłu energochłonnego, który w związku z ograniczoną dostępnością taniej, zeroemisyjnej energii już teraz staje przed koniecznością redukcji zatrudnienia.

Przedmiotowa zmiana, poza oczywistym ograniczeniem opisanych powyżej korzyści, spotka się z negatywnym odbiorem społecznym również w ujęciu lokalnym, w ramach obszarów, gdzie są planowane inwestycje w zakresie elektrowni wiatrowych. W związku z długotrwałym procedowaniem Projektu, powszechną praktyką stosowaną przez inwestorów w ostatnim okresie jest rozwijanie projektów elektrowni wiatrowych w oparciu o stanowiące szeroki konsensus, kryterium odległości minimalnej pięciuset metrów, czego istotnym elementem jest zawieranie umów zabezpieczających grunty pod realizację inwestycji z lokalnym mieszkańcami. Modyfikacja odległości minimalnej z 500 metrów na 700 metrów poprzez znaczące okrojenie zakresu realizowanych projektów spowoduje, że beneficjentami rozliczeń z tytułu umów dzierżawy gruntów będą zupełnie inni mieszkańcy gminy. Powyższe spowoduje znaczące konflikty społeczne, z dużym prawdopodobieństwem przekreślając możliwości realizacji inwestycji tam, gdzie byłoby to możliwe po zwiększeniu odległości minimalnej.

Należy ponadto podkreślić, że przedmiotowa zmiana stoi w jawnej sprzeczności z głównym celem ustawy, jakim od początku pozostawało zapewnienie jak największego władztwa gminy oraz lokalnej społeczności w procesie planistycznym, w duchu zasady subsydiarności władzy. Zwiększenie minimalnego dystansu w praktyce znacząco ogranicza możliwość realnego wpływu społeczności lokalnej na ten proces, odgórnie narzucając sztywno określone ramy rozwoju sektora energetyki wiatrowej na lądzie. Mając na uwadze powyższe, w celu ograniczenia szeregu opisanych powyżej negatywnych skutków zwiększenia odległości minimalnej do 700 metrów, jako rozwiązanie stanowiące swego rodzaju kompromis proponujemy możliwość lokalizowania turbin wiatrowych w odległości nie mniejszej niż 600 metrów od zabudowy mieszkaniowej. Podkreślić jednocześnie należy, że odległość minimalna 500 metrów została zarekomendowana w ramach opublikowanego w 2022 r. raportu Komitetu Inżynierii Środowiska PAN pt. „Elektrownie wiatrowe w środowisku człowieka”, stanowiącego wynik prac 37 pracowników naukowych Polskiej Akademii Nauk, w ramach których dokonano między innymi opracowania pomiarów terenowych hałasu wokół farm wiatrowych.

Poprawka nr 4 do ustawy o zmianie ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych oraz niektórych innych ustaw (druk senacki nr 920)

W art. 1 pkt 8 lit. a tiret piąty ustawy w zakresie zmiany brzmienia dodawanego pkt 4 i 5 w ust. 1 art. 5 ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych pkt 4 i 5 otrzymują brzmienie:

~~„4) okręgiem, którego promień jest równy połowie średnicy wirnika wraz z łopatom, a środek jest środkiem okręgu opisanego na obrysie wieży~~ **rzutem poziomym fundamentu istniejącej lub planowanej elektrowni wiatrowej**, w przypadku:

- a) wydawania pozwolenia na budowę dla elektrowni wiatrowej lub
- b) lokalizowania, wydawania decyzji WZ, decyzji LICP, decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, pozwolenia na budowę lub wnoszenia sprzeciwu wobec zgłoszenia, o którym mowa w przepisach prawa budowlanego, dla budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej, w przypadku gdy dla wszystkich elektrowni wiatrowych przewidzianych na terenie, którego sposób zagospodarowania określony w planie miejscowym, decyzji WZ albo decyzji LICP dopuszcza budowę elektrowni wiatrowej, wydano pozwolenia na budowę, albo

5) linią rozgraniczającą teren, którego sposób zagospodarowania określony w planie miejscowym dopuszcza budowę elektrowni wiatrowej, albo granicą terenu objętego decyzją WZ albo decyzją LICP, na którym jest możliwa lokalizacja elektrowni wiatrowej, albo ~~okręgiem, którego promień jest równy połowie średnicy wirnika wraz z łopatom, a środek jest środkiem okręgu opisanego na obrysie wieży~~ **rzutem poziomym fundamentu istniejącej lub planowanej elektrowni wiatrowej**, w zależności od tego, która odległość jest krótsza – w przypadku lokalizowania, wydawania decyzji WZ, decyzji LICP, decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, pozwolenia na budowę lub wnoszenia sprzeciwu wobec zgłoszenia, o którym mowa w przepisach prawa budowlanego, dla budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej, w przypadku gdy : (...)”

Uzasadnienie

Poprawka nr 3 przewiduje modyfikację projektowanego art. 5 Ustawy o inwestycjach, w którym określa się sposób obliczania odległości pomiędzy elektrownią wiatrową a zabudową mieszkaniową.

Celem poprawki jest zastąpienie projektowanego w ramach nowelizacji sposobu obliczania odległości, który w praktyce polega na mierzeniu jej od promienia okręgu zataczanego przez rotor, obliczaniem tej odległości od rzutu poziomego fundamentu istniejącej lub planowanej elektrowni wiatrowej.

Powyższe ma na celu ujednoczenie sposobu obliczania odległości tak, by zarówno w przypadku elektrowni wiatrowej, jak i budynku mieszkalnego, odległość mierzona była od granicy budowli, a nie elementów technicznych instalacji, do jakich zaliczają się łopaty wirnika.

Długość łopat nowoczesnych elektrowni wiatrowych wynosi w przybliżeniu 80 metrów, w związku z czym odległość minimalna mierzona zgodnie z proponowaną poprawką nr 3 oraz poprawką nr 2, w praktyce będzie wynosiła co najmniej 500 metrów, która to odległość uzyskała rekomendację Polskiej Akademii Nauk, w ramach opublikowanego w 2022 r. raportu Komitetu Inżynierii Środowiska PAN pt. „Elektrownie wiatrowe w środowisku człowieka”.